

VOORBIJ DE KERKCRISIS : Van ambt tot voorganger M/V

"Als jullie iets willen doen, doe het dan gewoon." Bisschop Luc Van Looy

Zondag 3 december 2017 was ik aanwezig op een Reflectiedag rond vernieuwende projecten in kerkelijke verband, een jaarlijks weerkerend initiatief van het nog jonge Bezield Verband Vlaanderen. Deze keer was de aanleiding het recente boek van Daniël R. Leroy '*Voorbij de crisis in de kerk? Van Ambt tot Voorganger*'. De gekozen locatie, de nieuwbouw Clemenspoort in Gent vlak bij het Sint-Pietersstation was de ideale plek voor zo'n ontmoeting. Er moesten nog vlug wat stoelen bijgeschoven worden want het aantal aanwezigen (170) overtrof onverwacht de 140 ingeschreven deelnemers. Menig bisschop of deken zou zich gelukkig voelen als hij zoveel gemotiveerde pastores verzameld zou krijgen op diocesane of dekenale vormingsdagen.

Vier op een rij

Als ik het goed voor heb was de samenstelling van het panel een primeur in de Vlaamse kerk. Het bestuur van Bezield Verband Vlaanderen had gekozen om Piet Herregods, een pastoor van een zgn. nieuwe parochie (een samensmelting van een viertal vroegere Gentse parochies), Peter De Mey, theoloog van de KU Leuven, de Gentse bisschop Luc Van Looy en Els Paridaens, parochiecoördinator van de Don Boscoparochie in Buizingen, uit te nodigen. En zij waren alle vier op de afspraak. Nadat de auteur de belangrijkste ideeën uit zijn boek had toegelicht kon het panelgesprek van start gaan. Als ik inhoudelijk de vier panelleden in één zin mag samenvatten dan durf ik het volgende te stellen.

De theoloog Peter De Mey poneert dat de Katholieke Kerk universeel is, maar toch ook een gemeenschap van locale kerken. Hebben wij wel voldoende verder gewerkt met de teksten van 'Lumen Gentium' (Vaticanum II) noteerde ik voor mezelf na zijn tussenkomst? Pastoor Herregods stelt dat met parochies die recent nog apart werkten nu onder de leiding van één priester, bijgestaan door een of meerdere vrijgestelden, zinvol geëvolueerd kan worden in de nieuwe samengesmolten parochie. Els Paridaens vertelt over de werking van een parochie zonder priester waarin een plaatselijke groep van 20 voorgangers alle sacramentele vieringen zoals eucharistie op zondag, doopsels, vormsels, en huwelijken leiden. Bisschop Van Looy liet zich vooral opmerken door te stellen dat hij graag al deze verschillende vormen van geloofsgemeenschappen beluistert en hun vragen en zorgen wil meenemen in zijn beleid dat hij bestempelt als 'verbindend'. Bovendien liet hij graag weten dat we niet voor alles eerst toelating aan de bisschop of aan Rome moeten vragen. Ook hij was gewonnen voor een meer synodale model dat de huidige paus ook nastreeft. Paus Franciscus verwacht meer initiatief uitgaand van - en aangepast aan - de plaatselijke kerken, poneerde de bissschop.

Tijdens de koffiepauze was te horen dat toch nog heel wat mensen met vragen zaten. Massaal werden er schriftelijke vragen bij het panel binnen gebracht. Jef Schoenaerts beoefende prachtig de kunst om geen enkele grote vraag onder te laten sneeuwen en toch de klok te respecteren.

Zo bleef iedereen bij het thema. Ik doe een poging tot samenvatting.

De gespreksstof van die 170 kerkelijke trekkers en pastores over het thema over hoe ze de nieuwe ambten in de kerk ervaren of beleven startte beschaafd en gedisciplineerd maar geleidelijk aan verspreidde er zich een parfum van 'luisteren en delen' in de zaal. Naast een mening van een luisterende en toegankelijke bisschop, hoorde ik ook velerlei pastoors maar ook allerhande mensen, vrouwen en mannen, die voorgaan in allerlei vieringen, ook sacramentele vieringen in kerken in Vlaanderen en Brussel, hun verhaal doen. Gedreven, soms met emotie maar telkens zeer

betrokken. Er waren verschillende meningen en verschillende manieren van aanpakken hoe 'missen' en andere sacramenten werden gevierd en wie er allemaal in voorgaat. Niemand werd door een ander verketterd. Geen veto's. Het was een mooi beeld van hoe allerlei herders en pastores - mannen én vrouwen - mekaar uitdagend bemoedigden. Het leek geleidelijk aan wel écht de eerste zondag van de advent te worden. Hier wordt iets (of iemand?) nieuw geboren. *'Zie Ik begin iets nieuw. Zie je het al?'*

Mag dat wel?

Dacht ik eerst verbazing te lezen bij de sfeer in de zaal? Ik zat al te wachten op de ontnuchterende gedachte dat iemand nu vrij snel zou gaan poneren 'dit kan niet en dat mag niet'. Maar die zin kwam maar niet. Het verwachte gespannen gesprek evolueerde eerder in een zich goed voelen bij wat iedereen onderneemt in kerkelijk Vlaanderen en Brussel, met respect voor ieders inbreng, met dankbaarheid zelfs. Dit ontging geen enkele deelnemer, theoloog en bisschop inclusief.

Ik betrapte mezelf erop hier weer eens mee te maken dat de zgn. onmacht in allerlei basisgroepen eerder voortkomt uit de evidente en dus nooit gecontroleerde gedachte 'Mag dat wel van de bisschop? Dat zal wel niet mogen zeker? Dus mag het niet en kan het dus ook niet?' De sfeer in het panel, maar ook die in de zaal ging beetje bij beetje over van 'Mag dat wel' naar 'Alles kan'. Yes we can. Goed blijven luisteren naar elkaar. Niet opsplitsen. Zorgen meenemen. Mekaar blijven vertrouwen. Niemand verketteren. Zich niet opsluiten in aparte kerkjes, mekaar niet uit het oog verliezen, bij elkaar blijven ondanks de verscheidenheid...

Sfeerbeeld van de Bezield Verband Dag in Gent door Jo Van Hoorde

Uitwisselen houdt ons bij elkaar

'De discussie voorbij' is sinds haar ontstaan het motto van Bezield Verband Vlaanderen. Daar was 3 december 2017 in de Clemenspoort te Gent zeker een getrouwe weergave van. Werd het openingslied van deze dag gewoon beleefd en wat ingehouden gezongen, het speciaal geschreven slotlied werd mee gekeeld alsof het een slotlied betrof van een net gewonnen voetbalmatch. Het

kan misschien wat overdreven klinken, maar volgens mij is die dag iedere deelnemer bemoedigd en hoopvol huiswaarts gekeerd. Het kan dus, met mensen van de kerk, van hoog tot laag en hoe verscheiden ook, samen onder één dak verenigd in één geloof. 'Uitwisselen houdt ons bij elkaar' zo besloot Sofie Verscheure, voorzitter van Bezield Verband Vlaanderen deze inspirerende en hoopgevende dag voor de kerk in Vlaanderen.

Spijtig dat er geen pers aanwezig was. Zelfs de katholieke pers was afwezig. Ook al was iedereen uitgenodigd. Maar ja, zolang katholieken het niet hebben over *bommen en granaten* is er blijkbaar niet nieuws te vertellen over de kerk. In menige krant werd op maandagochtend de Vlaamse kerk enkel in beeld gebracht omdat enkele *recht-in-de-leer* katholieken allergisch zijn aan de Koe van de Kerk van Kuttekoten.

Tekst Rik Devillé